

Brambanigården

I anledning tiårsjubileet for Sandvika som by vil Månedens kulturminner 2013 fokusere på kulturminner i Bærums hovedstad. Noen kulturminner i Sandvika har vært presentert i "Månedens kulturminne" tidligere, og kan søkes opp i kommunens nettsider.

Brambanigården

Brambanigården har fått navn etter foregangsmannen Caspar Donato Brambani (1834-1906) som var aktiv i Sandvika fra 1870 til sin død. Han har betydd mye for industrien og tettstedsdannelsen i Sandvika.

Brambani utnyttet Kristianias store behov for kalk og teglstein til byutvidelsene på slutten av 1800-tallet og startet fra 1871 flere kalkfabrikker og teglverk i Sandvika. I 1888 grunnla han også landets første blikkvarefabrikk som laget flerfarget litografisk trykk på blikk. Denne eksisterte fram til 1929. Kalkfabrikkene ble etterhvert nedlagt på grunn av det voldsomme krakket i byggevirksomheten i 1899.

Caspar Donato Brambanis lokale engasjement viser seg i grunnleggelsen av Selskabet til Sandvikens Vel i 1896 (nå Sandvika Vel), etableringen av vannverk (Stovivannet) i 1898 og i arbeidet for elektrisk veibelysning i Sandvika. Han ble også, i 1896, tildelt Wasaordenen.

Brambani kjøpte i 1870 et lite hvitt sommerhus med hage ned mot elven med lysthus og brygge. På denne eiendommen bygget han sin første kalkfabrikk i 1871. Brambanigården er reist på denne eiendommen. Den eldste delen mot Kinoveien er tegnet av arkitekt Johan Meyer d.y. og sto ferdig i 1937 som en av landets første yrkesskoler. I tillegg til undervisningsrom og verksteder var det folkebad i kjelleren. Skolen var sprengt fra første stund og Magnus Poulsson fikk i oppdrag å tegne en utvidelse. Krigen satte stopper for dette, og etter krigen ble planen gjenopptatt og bearbeidet. I tillegg til yrkesskolen skulle bygningen nå også romme E-verket og Sorenskriveren. Legg merke til lynet som symboliserer elektrisitet i smijernrekkverket på trappen til Brambanigården fra Rådhuset.

Tilbygget mot rådhuset sto ferdig i 1956, og bygningen er tilpasset rådhusets formspråk og hvitslammede teglsteinsfasader. Dette var i tråd med rådhusarkitekt Magnus Poulssons visjon om "Den hvite byen ved fjorden" som innebar at nybygg i Sandvika sentrum skulle være i mur, tre til fire etasjer høye og i en arkitektonisk utførelse som harmonerte med det nye herredshuset (østre fløy av rådhuset).

Kilder:

Bakken, Tor Christian og Johansen, Dag Otter, 2011, ableksikon.no

Moe, Liv Frøysaa, 2005, Kulturminner i Sandvika, Bærum kommune, Natur og idrett

Kolstad, Harald, 2000, Asker og Bærum historielags skrift nr. 40

Larsen, Morten, 2007, Asker og Bærum i gamle og nye bilder

Wøllø, Knut (red.), 2006, Sandvika fra sted til by - en billedkavalkade, Selskapet til Sandvikens Vel

Liv Frøysaa Moe